

На данашњи дан 1813. падом Београда у турске руке угушен је Први српски устанак и Турци су успоставили управни апарат и организацију каква је постојала пре избијања устанка 1804.

НА ДАНАШЊИ ДАН

1571 - Шпанска и млетачка морнарица потукле су код Лепанта у југозападној Грчкој турску флоту. У највећој поморској бици после битке код Акцијума 31. п.н.е. погинуло је око 25.000 турских војника и потопљено 80 турских бродова. То је била и последња велика битка са бродовима на весла.

1806 - Ралф Веџивуд у Лондону патентирао је индиго.

1849 - Умро је амерички писац Едгар Алан По. За живота готово непознат, постао је један од најутицајнијих песника када су вредност његовог дела открили француски песници Бодлер, Маларме и Валери. У спису "Филозофија композиције" анализирао је настанак своје најчувеније поеме "Гавран". Његове кратке приповетке сматрају се претечом детективских романа.

1885 - Рођен је дански атомски физичар Нилс Хенрик Давид Бор, добитник Нобелове награде за физику 1922. за истраживања структуре атома, један од оснивача атомске физике.

1908 - Након ослобађања од турске власти Крит се ујединио са Грчком. Грчка је 1912. анектирала то острво, а Лондонским уговором 1913. анексија је међународно призната.

1914 - Рођен је Михаило Лалић, један од најистакнутијих југословенских аутора ратне прозе ("Хајка", "Лелејска гора", "Свадба", "Зло прољеће").

1919 - Основана је холандска авионска компанија КЛМ, најстарији постојећи авио превозник у свету.

1931 - Рођен је јужноафрички надбискуп Дезмонд Туту, борац против апартхејда, добитник Нобелове награде за мир 1984, први црнац надбискуп у Јужној Африци.

1940 - Немачка је у Другом светском рату окупирала Румунију и преузела контролу над њеним нафтним пољима.

1949 - На подручју совјетске окупационе зоне проглашена је Немачка Демократска Република (Источна Немачка) са председником Вилхелмом Пиком и премијером Оттом Гротеволом. Две немачке државе (Источна и Западна) поново су се ујединиле 3. октобра 1990.

1959 - Умро је амерички оперски певач и филмски глумачиталијанског порекла Марио Ланца.

1959 - Совјетски васионски брод "Луна 3" је први фотографисао тамну страну Месеца.

1981 - Потпредседник Египта Хосни Мубарак постао је шеф државе након убиства Анвара ел Садата 6. октобра.

1985 - Палестински герилци отели су у Медитерану италијански путнички брод "Акиле Лауро" са око 440 људи и запретили да ће га експлозијом уништити уколико Израел не ослободи из затвора 50 Палестинаца.

1992 - Савет безбедности УН усвојио је резолуцију о формирању међународне комисије експерата за испитивање ратних злочина на простору бивше Југославије и изразио забринутост због информација о масовном убијању и спровођењу етничког чистења.

1996 - Истражитељи Међународног суда за ратне злочине на простору бивше Југославије извадили су из масовне гробнице у Овчари крај Вуковара 200 тела.

1997 - Око 30.000 музичара, уметника, радничких лидера и политичара из целог света стигло је у Боливију на комеморативни скуп поводом 30-годишњице смрти Че Геваре.

2000 - У Београду је конституисана Скупштина СР Југославије; Војислав Коштуница је положио председничку заклетву. У наредним данима нови председник примио је многобројне државнике, а Југославија је, након десетогодишње изолације, отворила процес помирења са светом.

2000 - Словеначки скијаш Даво Карничар (38) постао је први човек који је успео да се на скијама спусти са највише планине на свету, 8.848 метара високог Маунт Евереста.

2001 - САД и Велика Британија су почеле ваздушне нападе на Авганистан због одбијања авганистанских власти да изруче Осаму бин Ладена. Америчке власти оптужиле су Ладена за терористички напад извршен 11. септембра на Светски трговински центар у Њујорку и зграду Пентагона када је погинуло неколико хиљада људи.

2003 - Холивудски глумац, аустријског порекла, Арнолд Шварценегер изабран је за гувернера Калифорније (САД).

2004 - Краљ Камбоџе Нородом Сиханук је абдицирао. Недељу данакасније за новог краља изабран је његов син Нородом Сихамони.

2005 - Умро је Јован Солдатовић, један од најпознатијих српских вајара. Аутор је великог броја вајарских дела на јавним просторима, међу којима се истичу монументални споменици, бисте знаменитих личности и скулптуре. Познат је и по великом броју скулптура срна, кошута, јелена, рода и коња у парковима многих градова на простору бивше Југославије.

2006 - У Москви је убијена новинарка руског дневника "Нова Газета" Ана Политковска, позната по оштрим критикама политике Кремља и рата у Чеченији.

2009 - Умро је модни фотограф Ирвин Пен, познат по гламурозним портретима манекенки. Пен је дуго радио за часопис Вог где је стекао углед захваљујући мирним класичним композицијама.

(РТ Војводине)